

Analiza zasobów lokalnych na obszarach wiejskich z uwzględnieniem warunków przyrodniczych, kulturowych i społeczno-gospodarczych (IERiGŻ-PIB)

Autor opracowania:
Kamila Tomaszewska
Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej
– Państwowy Instytut Badawczy

Celem opracowania pt. „Analiza zasobów lokalnych na obszarach wiejskich z uwzględnieniem warunków przyrodniczych, kulturowych i społeczno-gospodarczych” było wskazanie możliwości waloryzacji zasobów lokalnych na obszarach wiejskich województwa mazowieckiego z uwzględnieniem warunków przyrodniczych, kulturowych i społeczno-gospodarczych. Opracowanie przygotowano na podstawie analizy statystycznej, do przygotowania której wykorzystano dane Banku Danych Lokalnych GUS oraz dane FADN. Przedstawiono sytuację społeczno-gospodarczą w powiatach województwa mazowieckiego (kapitał ludzki, jakość życia i gospodarkę). Dokonano analizy zasobów społeczno-gospodarczych i kulturowych na poziomie gmin (zasobów kulturowych i dostępu do wybranej infrastruktury). Omówiono zasoby środowiska przyrodniczego (obszary chronione, obszary z rolnictwem o dużej cennie przyrodniczej (HighNature Value farmlands – HNVf) oraz inne zasoby środowiska przyrodniczego). Scharakteryzowano rolnictwo w gminach województwa mazowieckiego. Jak wskazały przedstawione dane, zasoby społeczno-gospodarcze województwa mazowieckiego w zakresie kapitału ludzkiego, jakości życia i poziomu gospodarczego, w tym potencjału produkcyjnego rolnictwa, są znaczące. Wnioski odnoszące się do zasobów społeczno-gospodarczych można również odnieść do zasobów kulturowych i przyrodniczych. W każdym z tych aspektów pojawiło się zróżnicowanie wynikające ze specyfiki społeczności lokalnej lub uwarunkowań przyrodniczych. Stwierdzono, że posiadane zasoby na obszarach wiejskich województwa mazowieckiego są wystarczające i całkiem dobre, charakteryzują się wynikami pozwalającymi na trwały rozwój w dłuższym okresie, co jest uwarunkowane zastosowaniem odpowiedniej polityki rozwojowej. Przy zastosowaniu odpowiednich narzędzi, związanych ze zwiększeniem skłonności mieszkańców do działania na rzecz lokalnych społeczności, rozwój na poziomie lokalnym może przebiegać w sposób zrównoważony. Przedstawione analizy zasobów wskazały, że w dużej liczbie obszarów wiejskich brakuje infrastruktury i działań na rzecz integracji kulturowej, co pozwala przypuszczać, że na tych terenach poziom integracji lokalnej społeczności jest niewystarczający. Bez poprawy relacji i zacieśniania więzi w ramach społeczności lokalnych nie będzie efektów związanych z powstawaniem dóbr wspólnych. W celu zaistnienia i utrzymania dobra wspólnego, konieczne jest utrzymywanie odpowiedniej integracji. Działania na rzecz integracji połączone z przekazywaniem wiedzy mogą być istotnym działaniem na rzecz rozwoju lokalnych społeczności. Warunkiem dla skutecznego rozwoju kulturowego lokalnych społeczności wiejskich jest stworzenie możliwości spotkań przez udostępnienie odpowiednich zasobów lokalnych oraz przygotowanie interesującej oferty edukacyjnej i rozrywkowej. Ważna jest regularność inicjatyw, która pozwoliłaby na skupienie aktywnych obywateli wokół samorządu i wyposażenie ich w odpowiednie narzędzia umożliwiające rozwój kulturowy społeczności oraz dbałość o rozwój zasobów lokalnych.